

KOHILA MÕISAKOOL

KOOLI ÕPPEKAVA

2019

1

Muudatused kinnitatud Miikaeli Ühenduse juhatuses

8.10.2015 koosolekul nr. 23/2015

Muudatused kooskõlastatud nõukogu koosolekul 28.09.2015

Muudatused kooskõlastatud Kohila Mõisakooli õppenõukogu koosolekul 17.01.2019,

protokolli nr. 4.1-5.2/2

Muudatused kooskõlastatud Kohila Mõisakooli nõukogu koosolekul

6.02.2019, protokoll nr. 4.1-4.21

Kinnitatud MTÜ Miikaeli Ühenduse juhatuses 14.02.2019 koosolekul nr. 6/2019

Muudatusettepanekute kohta avaldas Kohila Mõisakooli õppenõukogu arvamuse 28.02.2019

protokoll nr. 4.1-5.2/3

Muudatusettepanekute kohta avaldas Kohila Mõisakooli nõukogu arvamuse 19.03.2019

protokoll nr. 4.1-4.21

Kinnitatud MTÜ Miikaeli Ühenduse juhatuses koosolekul nr. 10/2019 21.03.2019.

ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Sissejuhatus

Kohila Mõisakooli (edaspidi KMK) õppekava on koostatud lähtudes kooli põhikirjast, kooli koostööpartneri Vanalinna Hariduskolleegeiumi (edaspidi VHK) ja pidaja Miikaeli Ühenduse väljatöötatud pedagoogilisest kontseptsioonist, Kohila Mõisakooli arengukavast ning põhikooli riiklikust õppekavast.

Kooli sümboolika

Kuulrist on peaingel Miikaeli atribuut.

Jumalaema kui perekondade kaitsjat tähistab kilbi sinine värvus – Taevase Kuninganna tunnusvärv.

Kohila vallale viitab risti harude vahel lehtpuu (tammelehe) kujund.

Seega oleks vapi kirjeldus järgmine: sinisel kilbil hõbedane püha peaingel Miikaeli kuulrist, mille harude vahel kuldsed Kohila valla vapikujundid.

Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted

Kohila Mõisakool püüab anda panuse selleks, et kvaliteetne üldharidus oleks võrdväärselt kättesaadav kõigile isikutele, sõltumata nende sotsiaalsest ja majanduslikust taustast, rahvusest, soost, elukohast või hariduslikest erivajadusest.

Kohila Mõisakooli haridus- ja kultuurikontseptsiooni alused on sõnastatud Vanalinna Hariduskolleegeiumi ja Miikaeli Ühenduse pedagoogilises kontseptsioonis, mis täpsustab ka õppekava ülesehitamisel silmas peetud valdkondi ja põhimõtteid.

Läbivaks ja ühendavaks liiniks on esivanemate vaimse pärandi tundmaõppimine, selle edasiandmine ning väärtustamine.

Kasvatus tugineb kristlikule väärtussüsteemile.

Õppeaasta on seotud ajaliseks tervikuks **rahva- ja kirikukalendri tähtpäevade kaudu antud rütmi alusel**. Aastaplaanis fikseeritud ühisüritused on Kohila Mõisakooli õppekava olulisteks koostisosadeks.

Algõpetus kasutab nii aineõpet kui üldõpet. Erinevaid aineid õpetatakse iseseisvate distsipliinidena neid omavahel tervikuks sidudes.

Kooli õppekeel on eesti keel.

Õpingute alustamise tingimused

Kohila Mõisakoolil puudub teeninduspiirkond ja kooli võivad õppima asuda lapsed sõltumata nende vanemate elukohajärgsest omavalitsusest.

Kohila Mõisakooli võetakse igal õppeaastal vastu võimalusel üks poiste ja üks tüdrukute klass. Klasside suurus on kuni 18 õpilast. Suuremate klasside komplekteerimise otsustab kooli pidaja, kuulates ära kooli nõukogu arvamuse.

Õpilase I klassi vastuvõtmine toimub lapsevanema avalduse ja tutvusuuringu alusel. Tutvusuuringu kaudu selgitatakse välja kooliküpsustasand (nullkriteerium), mis võimaldab lapsel raskusteta toime tulla kooli üsna suure õppekoormusega. Tutvusuuringu läbiviimise korraldab kooli juhtkond. Tutvusuuringu nullkriteeriumi ületanud lastest võetakse eelisjärjekorras vastu (tingimusel, et lapsevanemale on kooli kristlikud põhimõtted, väärtused ja õppekava põhimõtted vastuvõetavad):

- a) kristlike koguduste liikmete lapsed;
- b) KMK õpilaste õed-vennad;
- c) KMK õpetajate lapsed;
- d) perede lapsed, kus peetakse kasvatuses oluliseks tuginemist kristlikule eetikale;
- e) Kohila Mõisakooli ettevalmistusrühma töös osalenud lapsed.

Hariduslike erivajadusega (HEV) lapsi võetakse vastu juhul, kui koolil on olemas ressursid nende õpetamiseks (vastava kompetentsiga õpetajad, sobivad ruumid, tugipersonal). Vastuvõtu eeltingimuseks on nõustamiskomisjoni otsus.

Esimesse klassi soovijatest, kes võtavad Kohila Mõisakooliga ühendust enne kooliaasta algust, moodustatakse võimaluse korral eraldi ettevalmistusrühm veendumaks, kas Kohila Mõisakool võiks olla neile sobiv õpi- ja arengukeskkond.

Õppeaja kestus ja kooli areng

Kohila Mõisakool kasvab 9-klassiliseks põhikooliks.

Õppeaastal 2013/2014 avati Püha Miikaeli Kool (Kohila) esimene klass. 1. septembrist 2016 kannab kool nime Kohila Mõisakool. Igal järgneval aastal on kavas võtta vastu kaks I klassi (poiste ja tüdrukute klassid), kuni on moodustunud täielik, kahe paralleeliga põhikool.

Õppetöö korraldus ja õppeainete valiku võimalused

Kohila Mõisakooli õppekava on koostatud nii, et ta vastaks riiklikule haridusstandardile, mille raames vajaduse korral on võimalik individualiseerida õppeprogramme vastavalt iga õpilase eeldustele, koormustaluvusele ja tervisele.

Õpilase arengu tagamiseks on ellu kutsutud pidev refleksioonisüsteem (sh uuringud), et leida iga õpilase jaoks talle sobivaim lahendus.

Õppeaasta on jagatud kaheks poolaastaks, mis võimaldab üksikute ainete intensiivõpet eeskätt III kooliastmes juhul, kui see otstarbekaks osutub. Vaheaegu on õppeaastas viis (iga seitsme õppenädala järel).

Lähtudes kooli õppe- ja kasvatusesmärkidest on kooli valikõppeaineks usuõpetus.

Kohila Mõisakoolis on rõhuasetus kunsti- ja käsitöö- ning muusikatundidel kui taastaval ja relaksatiivsel õppeosal, mille kaudu tagatakse õpilase kiire ja efektiivne puhkus paralleelselt õpetusliku osaga. Nende ainete tundide arv I ja II kooliastmes on seetõttu tavapärasest mõnevõrra suurem.

I-IV klassi tüdrukutel on üks kehalise kasvatus tunde asendatud võimalusel võimlemisega, poistel judoga.

Kooli A-võõrkeel on vene keel ja B-võõrkeel saksa keel.

Huvikoolidest teeb Kohila Mõisakool tihedat koostööd Miikaeli Ühenduse (edaspidi MÜ) Keeltekeskuse ja Arengukeskusega ning Kohila Koolituskeskusega, kellega võimaluste piires püütakse koostada ühtne tunniplaan.

Koostöös MÜ Keeltekeskusega õpivad Kohila Mõisakooli õpilased alates I klassist inglise keelt süvatasandil.

Muusikakooli vastu võetud õpilasi võib vabastada koolimuusika tundidest tingimisel, et koolimuusika ainekava eesmärgid on muusikakooli kaudu saavutatavad. Sel juhul moodustub õpilase koolimuusika hinne muusikakooli hinnete (solfedžo, muusikalugu) alusel.

Muusikaõpe koolis toimub kahel tasandil: esimene tasand on tava muusikaõpe, teine tasand on süvendatud muusikaõpe. Õppesse on integreeritud ka kooride tegevus.

Kohila Mõisakool kuulub Eesti Mõisakoolide Ühendusse ning Kohila mõisakooli tegutsemiskohana on oluline laste pärand- ja esteetilise hariduse seisukohalt. Kohila Mõisakool osaleb Eesti mõisakoolide programmides.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, kooliaias, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes, kirikuhoonetes jm) ning virtuaalses õppekeskkonnas.

Projekt-, õues- ja muuseumiõppe ning ekskursioonid ja õppekäigud planeerib õpetaja õppeaasta alguses ja lisab need kavasse, arvestusega, et need koos tavaõppega ei ületaks lubatud nädalakoormust ja toimuksid õppeaasta sees.

Tunnijaotusplaan klassiti ja õppeainete täismaht nädalatundides

Tabel näitab põhikooli õppe täismahtu Kohila Mõisakoolis. Individuaalse õppekava puhul võib õpilase tegelik tunnijaotus näidatust mõnevõrra erineda, seda siiski riiklikus õppekavas sätestatud minimaalse tundide arvu piires. Hariduslike erivajadustega laste õppe puhul võib rakendada muudetud tunnijaotusplaani ja/või vähendatud õppekoormust, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.

Ainekavad

Aineõppe kavandamisel tehakse koostööd Vanalinna Hariduskolleegiumi ja Püha Miikaeli Kooliga.

Õpitulemused on ainekavades üldjuhul kirjeldatud lähtudes eeldatavast heast tasemest. Täiendavalt on mõnes aines paralleelselt fikseeritud minimaalsed soovituslikud õpitulemused. Vastavad meetodilised materjalid ja soovitused on välja töötatud Ristiku Põhikoolis ja ette nähtud toeks õpiraskuste puhul nii, et õpilastel, kelle õppimine ühel või teisel põhjusel on häiritud, oleksid paremad eeldused toimetulekuks hilisematel kooliastmetel.

Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

Õpetajad teevad koostööd lähtudes pedagoogilises kontseptsioonis sõnastatud *Codex Magistris*.

Õpetajad teevad koostööd nii ainerühmades kui nende üleselt.

Õpetajad koostavad kooli õppekava üldosa ja ainekava alusel töökava, mis on õppe planeerimise aluseks ja mida õpetaja korrigeerib vastavalt vajadusele. Õpetaja töökava kajastab õppe sisu (teema, alateema, põhimõisted), ajakulu, õpitulemusi, õppetegevusi (õppekäigud, projektid, meetodid), hindamise kriteeriumeid, sisaldab viiteid õppematerjalidele ning lõimingut ainevaldkondadega.

Kui õpilase suutlikkus ühes või mitmes aines on klassi tasemest märkimisväärselt madalam või ka kõrgem, koostatakse talle vanema nõusolekul ja kooli otsusel individuaalne õppekava või -kavad. Individuaalse õppekava koostab aineõpetaja, keda vajadusel nõustab eripedagoog.

Individuaalses õppekavas võib sätestada erisusi õppekorralduses, õppesisus ning hindamises. Numbriliste hinnete asemel on II-VI klassis lubatud anda sõnalisi hinnanguid, kui see on individuaalses õppekavas fikseeritud.

Kui õppe maht on õpilasele selgelt ülejõukäiv, tuleb lapsevanemal või koolil pöörduda nõustamiskomisjoni poole, kus otsustatakse, kas õpilasele tuleb koostada vähendatud õpitulemustega individuaalne ainekava või kas oleks vaja rakendada teist riiklikku õppekava, eeskätt LÕK-i.

Eriandekale õpilasele tagatakse individuaalse õppekava rakendamine ning vajaduse korral juhendavad teda peale aineõpetajate ka teised valdkonnaspetsialistid.

Õpilaste ja vanemate nõustamine

Õpilaste nõustamiseks ja nende arengu jälgimiseks on töötatud välja põhimõttelised lähtekohad, mida pidevalt täiendatakse.

Kaks korda aastas viiakse igas klassis läbi eksperthinnangud, osalevad nii õpetajad kui õpilased ja lapsevanemad.

Ekspert hinnangute kaudu püütakse olla õpilasele toeks tema arengus.

Ekspert hinnangutes toimub hindamine järgmise viiepalliskaala alusel:

- 2 – madal
- 3 – alla keskmise
- 4 – keskmine
- 5 – üle keskmise
- 6 – väga hea

Ekspert hinnangutes hinnatakse järgmisi parameetreid: akadeemiline tase; võimekus; tööoskused; omandamise tempo; huvitatus; tahe ja enesedistsipliin; integreeritus klassi; suhtumine kaasõpilastesse.

Ekspert hinnangute individuaalsetel tagasisidevestlustel vanematega pööratakse tähelepanu õpilase tugevustele ja/või tekkinud probleemidele ja analüüsitakse nende põhjuseid ning koos püütakse leida neile lahendused. Vahetatakse infot lapse käekäigu ja toimetuleku kohta.

Kolmandas ja kuuendas klassis viib koolipsühholoog õpilastega läbi arengudiagnostika testide abil, mille kaudu antakse lisaks eksperthinnangute läbi subjekti saadud hinnangutele ka objektiviseeritud infot. Arengudiagnostika uuringud viiakse läbi ka kooli astuda soovijatega.

Kui erineval teel (akadeemilise hindamise, eksperthinnangute ja uuringute) saadud tulemused ühtivad, tekib laiapõhjaline ja suhteliselt kindel alus, mis võimaldab õpilasel, lapsevanemal ja koolil võtta vastu õigeid otsuseid õppe individualiseerimisel.

Õpilaste juhendamine ning hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldus

Hariduslike erivajadustega on õpilane, kelle eriline andekus, õpiraskused, terviserike, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õpest eemal viibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õpikeskkonnas või taotletavates õpitulemustes.

Hariduslike erivajadustega õpilaste väljaselgitamine toimub tutvusuuringute, igapäevase õppetöö, konsultatsioonide kaudu logopeedi ja psühholoogiga, juhtumianalüüsi koosolekute, õpetajatevahelise kogemuste vahetuse ja arenguevestluste kaudu. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused, valitakse sobivad õppemeetodid või korraldatakse diferentseeritud õpet.

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamisse kaasatakse õpilase vanem. Õpilaste toetamiseks teevad koostööd lapsevanemad, klassijuhataja, aineõpetajad ja erispetsialistid (logopeed, psühholoog, eripedagoog jt).

Vajadusel ja vahendite olemasolul korraldab KMK järgmisi õpiabi- ja toetusvõimalusi: parandusõpe (eelkõige I kooliastmes);

- logopeediline abi (kõneravi tunnid);
- individuaalne õppekava (õpiraskused, muukeelsus, andekus, pikemat aega õpest eemal viibimine);
- käitumise tugikava;
- koduõpe vanema soovil (koduõpe tervislikel põhjustel eeldab nõustamiskomisjoni vastavat otsust);
- psühholoogiline abi.

Kohila Mõisakool tagab õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus tervislikel põhjustel eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, täiendava pedagoogilise juhendamise väljaspool õppetunde.

Igal aineõpetajal on nädalas kindel konsultatsiooniaeg (vähemalt üks akadeemiline tund), mil nad on kindlalt koolis olemas ja muust tegevusest vabad, et õpilasi abistada ja juhendada. Konsultatsiooniajad on kirjas kooli e-päevikus/kooli kodulehel.

Andekate õpilaste juhendamisel teevad õpetajad koostööd ja kaasavad ka vanemaid, püüdes leida lapse jaoks sobiliku vormi eelduste kujundamisel võimeteks ning korraldatakse õpet tasemerühmades.

Hindamine

Hindamine on üks osa pedagoogilisest süsteemist. Kohila Mõisakoolis ei ole põhiprotsessina käsitletud mitte õppimist, vaid lapse arengut. See tähendab, et ka hindamissüsteem ei saa keskenduda ainult õpitulemustele, vaid ta peab aitama seisukohta võtta lapse käekäigu ja arengu kohta tervikuna.

Hindamisel lähtutakse õpilast toetava (kujundava) hindamise põhimõtetest. Õpilast toetava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämist kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisel õppimisel ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Õpilast toetav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega.

Õpitulemuste hindamine Kohila Mõisakoolis peab toetama lapse individuaalset arengut ja lähtuma talle võimetekohasest (vajadusel diferentseeritud) õppesest nii, et lapse eeldused realiseeruksid võimeteks ning arenguraskused saaksid kompenseeritud.

Hindamine peab õpilasele ja tema vanematele andma õiget tagasisidet nii õpilase arengust kui tema õpingutest.

Hindamisega ei väljenda õpetaja oma suhtumist õpilasesse ega anna hinnangut õpilasele kui isiksusele. Hinnatakse õpilase teadmisi, oskusi, tööpanust jne.

Teadmiste hindamine kui tagasiside aine omandamisest

I klassis toimub hindamine sõnalisel kujul, sest selline hindamine on paindlikum laste kooliellu sisseelamiseks, valmistab lapsi sujuvalt ette numbriliseks hindamiseks ja loob lastele enam positiivseid emotsioone.

Alates II klassist hinnatakse aine omandamist hinnetega 1-5:

- ‘1’ – nõrk,
- ‘2’ – puudulik,
- ‘3’ – rahuldav,
- ‘4’ – hea,
- ‘5’ – väga hea.

Kehalises kasvatuses, kunstiõpetuses, käsitöös, usuõpetuses, muusikas kasutatakse I ja II kooliastmes kokkuvõtva hindamisena vähemalt kaks korda õppeaastas toimuvat kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmist (eksperthinnangute kommentaarid). Kokkuvõtvas hinnangus peab selgelt kajastuma, kui võrd taotletud õpitulemused on saavutatud. Poolaastahinnetena kasutatakse märget A (arvestatud) või MA (mittearvestatud).

Viiepallisüsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindegaga ‘5’ hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90–100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindegaga ‘4’ 75–89%, hindegaga ‘3’ 50–74%, hindegaga ‘2’ 20–49% ning hindegaga ‘1’ 0–19%.

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk”.

Diferentseeritult on lubatud hinnata:

- a) logopeedilise erivajadusega õpilast;
- b) õpilast, kelle erivajadusega kaasneb sekundaarne (ka ajutine) õpiraskus;
- c) õpilast, kelle puhul diferentseeritud hindamine on tema individuaalses ainekavas sätestatud.

Diferentseeritud hindamise skaala on järgmine:

‘5’ – õpilasel on kasutada liigendatud õppetekst ja jõukohastatud töökorraldused, mispuhul ta suudab planeerida oma tegevust, ei vaja pidevalt õpetaja juhendamist ning suudab õppeülesande vigadeta täita;

‘4’ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, ta vajab vähest pedagoogi osalust oma õppetöö planeerimisel ning suudab õppeülesande täita väiksemate eksimustega;

‘3’ – õpilasel on kasutada jõukohastatud õppetekst ja töökorraldused, ta vajab lisaselgitusi oma õppetöö (sh kontrolltöö) korraldamiseks ning suudab seejuures õppeülesande täita rahuldaval tasemel.

‘2’ – õpilane ei suuda õppeülesannet rahuldaval tasemel täita vaatamata jõukohastatud tekstile ja töökorraldustele ning õpetaja juhendamisele.

II-VI klassini on võimalik anda ka sõnalisi hinnanguid, eeldusel, et see on fikseeritud individuaalses õppekavas.

Päeva jooksul saadud hinded kannab õpetaja elektroonilisse õpilaspäevikusse soovitavalt samal päeval, kuid hiljemalt nädala lõpus nii, et vanematel on neid võimalik jälgida.

Kokkuvõttev hindamine

Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine poolaastahinneteks ning poolaastahinnete koondamine aastahinneteks.

I klassi õpilase arengu hindamine toimub sõnalisel kujul. Tunnistus salvestub kooli andmebaasis, õpilasele väljastatakse paber kandjal koopia.

II-VI klassini kasutatakse kehalises kasvatuses, kunstisõpetuses, käsitöös, usuõpetuses, muusikas poolaastahinnetena ja aastahinnetena märget A (arvestatud) või MA (mittearvestatud). Märked põhinevad eelnevate eksperthinnangute kommentaaridel.

Paber kandjal tunnistus väljastatakse õpilasele iga poolaasta lõpul.

Õppeaasta lõpus saadud tunnistusel kajastuvad poolaasta- ja aastahinded ainete kaupa, samuti hoolsus- ja käitumishinne aasta lõikes. Aastatunnistus kleebitakse õpilase õpinguraamatusse.

Tunnistusega tutvumist kinnitavad nii klassijuhataja kui lapsevanem oma allkirjaga.

Järgmisesse klassi üleviimine

Õpilasele, kelle poolaastahinne on „puudulik” või „nõrk” või “mittearvestatud” või kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

Poolaastahinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeperioodi lõppu.

Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt poolaastahinnetest või -hinnangutest tuleks välja panna aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid

õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

Järelevastamine ja järeltööde sooritamise kord

Õpilasel on õigus sooritamata või puudulikult sooritatud tööd järele vastata.

Järelevastamine toimub kokkuleppel, mõlemale osapoolle sobival ajal vähemalt kahe nädala jooksul hinde sissekandmisest e-päevikusse, kõige hiljem kahe kuu jooksul. Mõjuvatel põhjustel on järelevastamise perioodi võimalik pikendada.

Kui õpilane ei ilmu kokkulepitud ajal järelevastamisele ja ei teata ka takistusest, on õpetajal õigus teistkordset järelevastamise võimalust mitte anda.

Sooritamata töö tähistatakse elektroonilises õpilaspäevikus kokkulepitud märkega. Kui tegemata töö ei ole järele tehtud kokkulepitud kuupäevaks, võib õpetaja märke asendada hindegaga ‘1’.

Õpilaste ja õpetajate tunnustamine

Õpilaste tunnustamise võimalused on järgmised:

- suuline kiitus;
- kirjalik kiitus päevikus ja/või elektroonilises õpilaspäevikus;
- kiituskiri;
- kiituskiri koos auhinnaga.

Õpetajate tunnustamise võimalused on järgmised:

- suuline kiitus;
- täiendavate tööülesannete kompenseerimine vabas ajas (eeskätt koolivaheaegadel);
- individuaalne lisatasu silmapaistvate teadmiste, kogemuste, oskuste või võimekuse eest, ehk tasu nõutavast tulemuslikuma töö eest;
- preemia – ühekordne tasu töökohustuste silmapaistvalt hea täitmise või kauaaegse tööpanuse eest.

Karjääriteenuse korraldus

Elukestev õpe ja kutsumus on üks õppekava läbivatest teemadest ning seda käsitletakse õppetöös kõigis kolmes kooliastmes.

Lahtiste uste päevade raames tutvutakse erinevate gümnaasiumide ja kutsekoolidega.

Üldpädevuste kujundamise põhimõtted

Riiklik õppekava kirjeldab üldpädevustena ainevaldkondade ja õppeainete üleseid pädevusi, mis on olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Üldpädevuste kujunemist jälgivad ja suunavad õpetajad omavahelises koostöös ning kooli ja kodu koostöös.

Kultuuri- ja väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

Enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;

Õpipädevus – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;

Suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

Ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgi, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

Digipädevus – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma

privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Kohila Mõisakoolis arvestatakse üldpädevuste kujundamisel järgmisi põhimõtteid:

kultuuri- ja väärtuspädevuse kujundamisel lähtume kristlikust eetikast ja pärandist ning inimese käsitlesest kristlikus traditsioonis, kus see on sõnastatud põhimõttena armasta oma ligimest nagu iseennast (Mt 22:39). See on ka kooli kodukorra juhtmõtteks.

sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisel lähtume sellest, et laps õpib eelkõige eeskuju kaudu ja see asetab õpetajale väga vastutusrikka rolli mudelina. Samas on laste kasvatamisel esmasteks vastutajateks vanemad ning see tähendab, et koostöö koduga loob võimaluse sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujunemiseks.

enesemääratluspädevuse kujundamise põhimõtted lähtuvad vajadusest abistada last adekvaatse minapildi ülesehitamisel.

õpipädevuse kujundamise põhimõtteks on liikumine õpetamiselt õppimisele.

suhtluspädevuse kujundamisel on põhimõtteks oskus elada kultuurikontekstis.

matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevuse kujundamisel on koolis põhimõtteks innustada maailmas toimivate seaduspärasuste avastamist.

ettevõtlikkuspädevuse kujundamisel on aluspõhimõtteks kaasinimesi austav suhtumine.

digipädevuse kujundamisel on lähtepõhimõtteks arusaam, et digimaailm ei ole eesmärk, vaid vahend.

Läbivad teemad ja nende käsitlemine

Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmärgi;

aineõppes – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoollisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;

valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;

läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;

korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega **klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.**

Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad on:

- **elukestev õpe, karjääri planeerimine ja kutsumus** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvus õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid. Selle teema käsitlemisel I kooliastmes aidatakse õpilasel abil kujundada ning õppida tundma ennast ja lähiümbruse töömaailma, tuginedes õpilase kogemustele igapäevaelust. Õpilasele tutvustatakse erinevaid tegevusalasid ja

ameteid, nende olulisust ning omavahelisi seoseid. Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele, oma huvide ja võimete tundmaõppimisele ning arendamisele. Eesmärk on aidata õpilasel kujundada põhilisi

õpioskusi, empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi. Õpilasele tutvustatakse erinevaid elukutseid ja töid ning nende seost inimeste individuaalsete eelduste ja huvidega. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, kujundatakse iseseisva õppimise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ja hoiakute omandamisel. Õpilasi juhatakse mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ning arutlema, millised eeldused ja võimalused on neil olemas, et oma soove ellu viia. Erinevate õppetegevuste kaudu võimaldatakse õpilasel saada ülevaade tööturu üldisest olukorrast ja tuleviku prognoosidest, erinevatest töödest eri tegevusvaldkondades ameti- ja kutsealadel ning kasutada seda infot nii tulevase õpitava eriala valimisel kui pikemaajalisel karjääri planeerimisel. Erinevate ametite ja elukutsete tutvustamisel pööratakse tähelepanu töö iseloomule, töökeskkonnale, töötingimustele, vajalikele teadmistele, oskustele ja isikuomadustele. Tähtis on käsitleda töö ja kutsega seotud stereotüüpseid suhtumisi kriitiliselt, et need ei muutuks õpilase tulevikuväljavaadete piirajateks. Õpilasi teavitatakse erinevatest tööharjutamise võimalustest ning julgustatakse neid kasutama. Õpilasele vahendatakse teavet edasiõppimisvõimaluste kohta ning luuakse võimalus kasutada karjääriteenuseid (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) ning omandada karjääriplaani koostamiseks valikud teadmised ja oskused.

- **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele. Läbiva teema „Keskkond ja jätkusuutlik areng“ käsitlemine I kooliastmes tugineb õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele, looduse vahetule kogemisele ja selle toimimise uurimisele jõukohaste vahenditega. Õppe ja kasvatus kaudu taotletakse õpilase keskkonnataju kujunemist, pööratakse tähelepanu kodu- ja kooliümbruse keskkonnaküsimustele ning tegutsemisviisidele, mille abil on keskkonnaprobleeme võimalik praktiliselt ära hoida ja lahendada. Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes keskendub peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonnaprobleemide käsitlemisele. Arendatakse tahet osaleda keskkonnaprobleemide ärahoidmises ja lahendamises ning kujundatakse keskkonnaalast otsustamisoskust. Arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonda väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub kohalike ning globaalsete keskkonna- ja inimarenguprobleemide käsitlemisele. Eesmärk on kujundada arusaama loodusest kui terviksüsteemist, looduskeskkonna haprusest ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja -ressurssidest. Õppemeetoditest on keskel kohal aktiivõppemeetodid, rühmatööd, juhtumiuuringud, arutelud ning rollimängud. Õpitavad teadmised, oskused ja hoiakud loovad eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks oma elukeskkonda ning eetiliste, moraalsete ja esteetiliste aspektide arvestamiseks igapäevaelu probleemide lahendamisel.

- **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele. Läbiva teema „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ käsitlemisel I kooliastmes on keskne saada koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi. Selle viisid on õpilaste vabatahtlik tegevus, nt talgutöö, ühisürituste korraldamine vms. Õpilasele tutvustatakse piirkonna olulisi ettevõtteid, noorteühinguid ja teisi vabatahtlikke organisatsioone või huvirühmi, kes korraldavad kogukonnas üldkasulikke tegevusi, milles õpilased saavad osaleda. Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on oluline toetada õpilase initsiatiivi ning pakkuda talle võimalusi ja abi ühisalgatusteks. Õpilasi innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi. Oluline on suunata õpilasi leidma jõukohastele probleemidele loomingulisi lahendusi ning aidata neil kogeda koos tegutsemise kasulikkust ja vajalikkust. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes keskendub ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsal kohal on riigi demokraatliku valitsemise korraldus ning üksikisiku või huvirühma osalemis- ja mõjutamisvõimalused kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel. Kodanikualgatuse ning vabatahtlikuna tegutsemise mõistmiseks ja motiveerimiseks ning ettevõtlikkuse arendamiseks tutvustatakse õpilasele võimalusi osaleda tegevustes paikkonna hüvanguks ning teda julgustatakse neis tegevustes osalema.
- **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis. Läbiva teema „Kultuuriline identiteet“ käsitlemisel I-II kooliastmes pakutakse õpilasele võimalust saada osa eesti kiriklikust ja pärimuskultuurist. Õpilasel aidatakse jõuda arusaamiseni, et teatud tavad ja kombad on omased teatud kultuurile. Õppe ja kasvatusel kujundatakse eesti kultuuriruumis üldiselt tunnustatud käitumisharjumusi. Õpilaste erinevaid kogemusi kokku viies saavutatakse üldpilt oma kultuurist ja selle kokkupuudetest teiste kultuuridega. Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on tähtis kujundada positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes ning vältida eelarvamusliku suhtumise kujunemist. Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit. Õppes ja kasvatuses leitakse võimalusi, kus õppija saab rakendada oma teadmisi ja oskusi omakultuuri tutvustamiseks näiteks koolide ja rahvusvaheliste projektide kaudu. Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes on keskne aidata õpilasel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides orienteerumisel. Õpilasele pakutakse erinevaid võimalusi omandada kogemusi ning süvendada teadmisi teistest kultuuridest, saada elamusi erinevatest kunsti- ja kultuurivaldkondade st, sealhulgas võimalust kaasa lüüa kohalike kultuurisündmuste ettevalmistamises ja läbiviimises.
- **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi. Läbiva teema „Teabekeskond“ käsitlemisel I-II kooliastmes on keskmises õpilase

igapäevane teabekeskond. Õpetaja abil ja kaaslaste toel harjutakse kirjeldama oma tegevust teabekeskonnas. Õpilane õpib mõistma temale suunatud teadete suhtluseesmärke ning eristama olulisi teateid ebaolulistest. Samuti harjub õpilane mõistma, millised seaduspärasused kehtivad privaatses ja millised avalikus ruumis, sealhulgas internetis. Läbiva teema rõhuasetused toetavad I kooliastmes inimeseõpetuse, emakeele ning teiste õppeainete kaudu toimuvat suhtlemisuskuste kujundamist. Õpilase eakohast meediakasutust arvestades pööratakse rohkem tähelepanu visuaalsele meediale ning visuaalse teksti analüüsile. Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitlemise keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi. Teise kooliastme jooksul harjutakse lugema ja kuulama uudist kui üht ajakirjanduse põhilist tekstiliiki, hindama selle kvaliteeti ning tuvastama uudises puuduvat teavet. Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolle ühiskonnas, sealhulgas majanduselusel, ning kasutama meediat teabeallikana. Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväärsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides). Õpetus ja kasvatus töös aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja ohte ning ennast ja oma privaatsust kaitsta; iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks. Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud problemaatilisi olukordi (eraellu sekkumine, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, kallutatud teabe edastamine vms).

- **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas. I ja II kooliastmes kujundatakse välja eeldused edasiseks edukaks arvutikasutamiseks, nii et õpilane suudab ennast juhtida arvutimaailmas. Läbiva teema „Tehnoloogia ja innovatsioon“ käsitlemisel I kooliastmes (alates 3. klassist) õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid. Soovitatakse kasutada eelkõige frontaalset õpetamise meetodit ning mängulisi arvutiprogramme. Tehnoloogia rakendamise võimalusi mitmekesistatakse foto või video tegemise ning mudelite ja makettide meisterdamise integreerimise kaudu õppetegevusesse. Läbiva teema käsitlemine II kooliastmes põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia rakendamist erinevates ainetundides või huvitegevuses. Arvutipõhises õppes on soovitatav kasutada rühmatööd ja aktiivõppemeetodeid. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes kujundab IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes. Nende pädevuste kujundamiseks tuleb erinevate õppeainete õpetajatel lõimida oma ainetundidesse IKT rakendamisel põhinevaid meetodeid ja töövõtteid. Lisaks arvutiklassis peetud ainetundidele on III kooliastmes soovitatav kasutada nüüdisaegseid IKT vahendeid ka kodutööde ja õueõppe puhul.
- **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Läbiva teema „Tervis ja ohutus“ käsitlemisel I kooliastmes pannakse rõhk tervislike ja ohutute käitumisviiside kujundamisele. Õppija omandab

eakohased teadmised ja oskused seonduvalt nii tervise füüsilise, vaimse, emotsionaalse kui sotsiaalse tervise aspektiga ning kujuneb tervist väärtustav hoiak. Õpilane mõistab ohu olemust ja selle tekkepõhjusti oma igapäevases keskkonnas ning omandab oskused käituda ohutult ja turvaliselt. Õppemeetoditest on rõhk jutustustel, aruteludel, rühmatöödel, demonstratsioonidel, rollimängudel ja käitumise modelleerimisel. Teema käsitlemiseks kaasatakse oma ala professionaale. Läbiva teema „Tervis ja ohutus” käsitlemisel II kooliastmes pööratakse teadmiste ja oskuste kujundamise kõrval tähelepanu eelkõige vastavasisuliste väärtushinnangute kujundamisele, õpetuse elulähedusele ja levinuma riskikäitumise ärahoidmisele (käitumine, millega kaasnevad nt vigastused, ohu tekkimine, alkoholi jt uimastite kuritarvitamine, suitsetamine, seksuaalne riskikäitumine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus). Õppemeetoditest sobivad aktiivõppemeetodid, arutelu, rühmatöö, rollimängud ja demonstratsioonid. Õppetööd ainetundides saavad täiendada noortelt noortele meetodikal põhinevad tunnivälised projektid. Läbiva teema käsitlemisel III kooliastmes pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning tervisliku ja ohutu käitumise oskuste arendamisele. Õppemeetoditest on kesksel kohal aktiivõppemeetodid, diskussioon, juhtumianalüüsid, rühmatöö, uurimisprojektid ja rollimängud. Tähtsal kohal on ka õpilastega korraldatavad klassivälised ennetusprogrammid ning õpilaste maksimaalne kaasamine tervist edendavatesse ja ümbritseva turvalisust suurendavatesse tegevustesse.

- **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist vooruslikuks inimeseks, kes järgib oma südametunnistust, tunneb ja austab kristlikke väärtusi ja traditsioone, tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. Läbiva teema „Väärtused ja kõlblus“ käsitlemisel I kooliastmes on rõhk iseenda tundmaõppimisel, heade kommete omandamisel ja sellise klassikollektiivi kujundamisel, kus peetakse oluliseks kristlikust eetikast lähtuvaid käitumisnorme, õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu, lubaduste pidamist, demokraatlikku osalemist ja enda kultuuripärandi austamist. Õppemeetoditest on esikohal töö jutustustega, rollimängud, arutelud ja õpetaja selgitused, mille vältel õpitakse oma kogemusi teadvustama ning oma tegutsemist jälgima ja reflekteerima. Läbiva teema käsitlemisega II kooliastmes teadvustatakse ja mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Erinevaid vaatenurki pakkuva käsitluse kaudu taotletakse õpilase isiklike seisukohtade kujunemist humanistlike kõlbeliste normide taustal. Õpilase mõttearendustesse tuleks suhtuda paindlikult, jättes õpilasele võimaluse säilitada oma arvamusi. Õppemeetoditest on kesksel kohal lugude analüüs, aktiivõppemeetodid, rühmatöö, konfliktsete juhtumite arutelu ning rollimängud. Õppevara kaudu tutvustatakse õpilasele positiivseid kõlbelisi eeskujusid ja ideaale. Igapäevases koolielus pakutakse võimalusi rakendada omandatud teadmisi. Läbiva teema käsitlemine III kooliastmes toob selgemalt esile väärtushinnangute ja kõlbeliste normide ühiskondliku ning ajaloolis-kultuurilise mõõtme. Erinevate maailmavaadete ja religioonide tutvustamisega (ajaloos ning tänapäeval) toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist. Eri allikatest teabe kogumisega, erinevates õppeainetes käsitletu ning kogemuste põhjal juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema erinevaid seisukohti ja põhjendama oma seisukohti, pidades silmas eelarvamusteta, taktitundelist, avatud ja

lugupidavat suhtumist erinevatesse arusaamadesse. Sobilik on teha uurimisprojekte, mis võimaldavad käsitleda küsimusi sügavamalt ja mitmekülgsemalt.

III kooliastme loovtöö korraldamise põhimõtted ja rõhuasetused

Õpilane sooritab III kooliastmes loovtöö.

Loovtöö võib olla uurimus, projekt, kunstitöö, helilooming, elamuspäev vms.

Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui kollektiivselt.

Õpilane valib loovtöö teema iseseisvalt kooli poolt määratud temaatika raames.

Aineõpetaja juhendab õpilasi nii teema valikul kui töö ajal.

Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamisel lähtutakse Kohila Mõisakooli põhieesmärkidest, traditsioonidest ja õppe- ja kasvatuseesmärkidest. Projektide abil saavutatakse õppe lõimimine ning läbivate teemade õppe realiseerumine koostöös kooli pidaja, asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega.

Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid peavad olema kooskõlas kooli õppekava õpitulemustega; ei tohi vastuollu minna kristlike põhitõdedega; kavandatakse enne õppeaasta algust; kajastatakse kooli üldtööplaanis.

Projekte võivad algatada õpetajad, õpilasesinduse liikmed, nõukogu liikmed, koostööpartnerid.

Õppekava täitmine ning selle muutmise kord

Õppekava täitmist jälgib iga aineõpetaja oma aine lõikes ja see peegeldub töökavas ja e-päevikus.

Kooli juhtkond koostöös ainesektsioonide juhatajatega peab jälgima ainekavade sobivust ning algatama nende muutmise või täiendamise vastavalt vajadusele.

Õppekava muutmisel osalevad kõik kooli õpetajad.

TUNNIJAOTUSPLAAN

Ained/Klassid	I	II	III	KMK	RÕK I KA	IV	V	VI	KMK	RÕK II KA	VII	VIII	IX	KMK	RÕK III KA
Eesti keel ja kirjandus															
Eesti keel	6	7	6	19	19	5	3	3	11	11	3	2	3	8	6
Kirjandus	-	-	-	0	0	-	2	2	4	4	2	2	2	6	6
Võõrkeeled															
A-võõrkeel (vene)	-	-	3	3	3	3	3	3	9	9	3	3	3	9	9
B-võõrkeel (saksa)	-	-	-	0	0	-	-	3	3	3	3	3	3	9	9
Matemaatika															
matemaatika	3	4	4	11	10	4	5	5	14	13	5	5	5	15	13
Loodusained															
loodusõpetus	1	1.5	1.5	4	3	2	2	3	7	7	2	-	-	2	2
bioloogia	-	-	-	0	0	-	-	-	0	0	2	2	1	5	5
geograafia	-	-	-	0	0	-	-	-	0	0	2	2	1	5	5
füüsika	-	-	-	0	0	-	-	-	0	0	-	2	2	4	4
keemia	-	-	-	0	0	-	-	-	0	0	-	2	2	4	4
Sotsiaalsained															
usuõpetus	1	0.5	0.5	2	0	1	-	-	1	0	-	-	-	0	0
inimeseõpetus	-	1	1	2	2	1	2	-	3	2	1	1	-	2	2
ajalugu	-	-	-	0	0	-	2	2	4	3	2	2	2	6	6
ühiskonnaõpetus	-	-	-	0	0	-	-	1	1	1	-	-	2	2	2
Kunstid															
kunst	2	2	2	6	4.5	2	2	2	6	3	1	1	1	3	3
muusika	2	2	2	6	6	2	2	2	6	4	1	1	1	3	3
Tehnoloogia															
tööõpetus ja käsitöö	2	2	2	6	4.5	2	2	2	6	5	2	2	1	5	5
Kehaline kasvatus															
kehaline kasvatus	3	3	3	9	8	3	3	2	8	8	2	2	2	6	6
KOKKU	20	23	25	68	60	25	28	30	83	73	31	32	31	94	90